

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și duminică. Prenumerează se face în Sabiu la expediția foiezi pe afară la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretinții prenumerației pentru Sabiu este pe an 7. fl. v. a. sau pe o lună de an 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Nr. 83. ANULU XVIII.

Sabiu, în 18/30 Octombrie 1870.

Telegramu.

Din Berlinu a sosit ieri o telegramă a regelui cu datul 27. care anunță: Astăzi diminuția a capitulat armata lui Bazaine împreună cu garnizoana Metzului; 150,000 prizonieri inclusiv 20,000 bolnavi și raniti. Dupa amezi va depune armata și garnizoana armele.

Dela Congresu.

Eata-ne dejă la finitul siedintelor congresului, din cari precătu amu pătu amu referat pre largu și pre scurtu cetitorilor nostri și din cari vomu mai impărtășii cu ocazia cea mai deaprope detaliile, ce timpul inca nu ne a permis să ale păne inaintea cetitorilor nostri. Cele două siedintele din urma no ne oferesc lucruri de totu inseminate. Mai multu curențile formăza materialul desbaterilor, printre cari vre-o căte-va propuneră mai multu său mai putin interesante în gradu mai mare, remanendu afacerile cele mai grele de deslegat pentru sesiunea viitoră. Impregurarea acăstă sa nu instraneze pre nimenea. Este unu lucru pre cunoscut ce miscamentul greiou au totă desbaterile de reprezentanție, chiaru și unde aceste desbateri suntu intrate in succu și sângue; ce sa dicem noi inse, unde la noi viat'a parlamentară e asiā de juna și ce se dicem, cându cugetămu ca tene-remul bisericescu, in urm'a opresiunei din trecutu acom abia incepe a ne fi și in partea cea datatorie de legi mai evoscutu. Acăstă o amu simtă și in siedintă din urma, cându audiram cetindu-se proiectul comisiei pentru o instructiune provisoria in afaceri disciplinare. Operatul ori cum aru si fostu lucrătu, fiindu ca nu purcede din spiritul canonici alu bisericei, i simticeau membrii gola-tatea lui. Si acăstă dupa noi e unu progresu. Alu doilea pasu dela acestă va fi ca barbatii nostri din clerusi și mireni se voru ocupă, mai multu cu isvoralele vietiei noastre bisericesci le voru studia și atunci nu numai ca voru confundă și notiunile cele mai usioare de deschisinitu, dăra voru fi in stare a crea lucruri cari sa corespondă trebuințelor creștinilor nostri spre a se pute susu-tiené in moralitatea și ordinea cea buna spre binele lor temporalu și eternu și spre marirea lui Domnul a intemei-toriului creștinatatiei.

Deci ori cum vomu luă lucrările congresului incheiatu alalta eri, o semnătura este pentru venitoru. Impregurarea acăstă ne imbunățea inim'ă și ne consolăză pentru acele cestiuni, care au remasă ne-deslegate.

Cum-ca sperantă acăstă nu este o vanitate său ilusione ni a dovedito și sesiunea de satia cu afacerile ce prevescă modificarea statutului organicu, cestionea scolilor și biserica St. Treime din cetea Brasovului. Pasii facili de congresu in privința acestor cestiuni, de și in urm'a pre multu zelu a unor deputati, in decursul desbaterii era să ia o satia mai multu provocatoare și potențială de rezultat, totu voru avé efectul dorit pentru ca este esprezzione unei corporațiuni ce reprezinta atâta milioane de cetățeni ai statului, cari au legi și norme autonome radicate și pre legea pozitiva a statului. Fiindu de astfelu de natura activitatea bisericei noastre efectele in prezentu și viitoru nu potu sa fie mici, numai precum amu mai disu sa invatam a le cunoșce dupa na-tor'a loru și apoi zelul nostru sa se modereze numai și numai pre lângă inaintarea intereselor bisericesci, nici de-cătu inse sa tinda la vre unu felu de sumeria său incredere preste mesura. „Tote cu intelepcione și cu cunoscinta sa se facă“.

Dietă Ungariei.

In siedintă din 22 Octombrie luă după ce ministrul de justiția Horváth și finanță cuventarea Dr. St. Paplovits cuventul pentru de a pledă pentru primirea propunerii lui Irányi.

Fr. Deák declară, ca după regulamentul casei trebuie să se prezinte fia care propunere in scrisu mai nainte de a se poate discuta. Elu se provoacă deci la regulamentu, cerându că Irányi să-si prezinte propunerea in scrisu, și după aceea se va poate desbată propunerea meritocice.

P. Szontagh se alatura pre lângă declararea lui Deák și dorescă că o cestia asiā de însemnată sa nu se trateze nu mai per tagentem. Densulu face rogarea a se prezige dină, in care propunerea lui Irányi sa se pună la ordinea dilei.

E. Simony dorescă că pâna cându se va decide despre propunerea lui Irányi, sa se libereze Miletics.

L. Csernathy dice că potestatea și autoritatea casei pretinde, că sa nu se interneze nime dintre membrii sei pâna ce nu va avea cunoștiința despre ea. Densulu e pentru parerea lui Simonyi, pâna ce nu se va decide meritul cestiunii E. Hodossy se pronuntă in inteleștu contrariu.

I. Madarasz apostrofă dréptă, a nu-si concede pre multu pre socotă majoritathei. De currendu a dovedit exemplul unei națiuni mari, că o minoritate a devenit in pucine dile de majoritate enormă! (Aplausu la steng'a) Elu votăză pentru propunerea lui Irányi resp. Simonyi.

St. Patai: Miletics s'a internat fără de scirea presedintelui camerei. Eu intrebă ca și aru si fostu in ordine, de cărui se aru si incarcerați celu din urma scribi alu ministrului de justiția fără de scirea acestuia? Si unu reprezentant se internă, fără de a se anunță presedintelui! Eu pretind, că Miletics îngraba sa se libereze. (Îllaritate mare.)

Irányi și-a presintat într'aceea propunerea in scrisu, care e formalată: „De ore ce reprezentantele Miletics s'a incarcerați cu vătarea imunităției, sa-si exprime cas'a reprobație acestei. Pâna cas'a inse va decide in afacerea acăstă, sa se libereze indată deputatul Miletics.“

Cameră decide a pune propunerea pre Lunea prossima la ordinea dilei.

E. Simony cere, că sa se decida indată liberarea lui Miletics; despre formă in care are să se primește său sa se respingă o atare propunere vorbesc M. Urmenyi, Ed. Zsedényi, B. Keglevich, Gut și Patai.

K. Ghelyzy: Ministrul de justiția dice că regimul a estinsu imunitatea delegațiilor și asupră noastră. Asiā dăra noi avem imunitatea noastră de la regimul? (Aplausu la steng'a) Ce se tiene de obiectu, și cu totu alta cestie, ca primim său nu propunerea lui Irányi și ca liberam său nu pre Miletics pâna la rezolvarea acestei propunerii. Eu propun liberarea.

Ministrul Horvath se aperă in contra unei atari interpretari a cuvintelor sale.

In causă lui Miletics mai vorbesc Alb. Németh, E. Hodossy și M. Iokay.

Ministrul de comunicări Gorove presestă articolele de lege, sanctionate de M. Se, despre modificarea articolului de lege 4: 1868. Acăstă se publică și tramite casei magnatilor spre același scopu.

Ed. Zsedényi interpelăză pre ministrul de finanțe ca are cunoștiința despre imprumutul de 15 milioane fl., care l'a facut ministrul de fi-

ru provinciale din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și terii straine pe anu 12 pă 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratul se plasesc pentru intia ora cu 7. cr. sirul, pentru a două ora cu 5/2. cr. și pentru a treia repetare cu 3/4. cr. v. a.

nancie comună spre acoperirea unor spese ale ministerului comună de resbelu și deca are datu-si-a inviorea la operaționea acăstă de creditu a ministrului comună de finanțe; in ce modu voiesce a aduce in consonantia procederea acăstă cu dispozitivul legii? (Aplause viuie la steng'a)

Dupa ce Körth y a prezentat o petiție, ascunsă E. Simony unu proiectu de conclusu, in urm'a căruia cas'a sa-si exprime simpatia cu lupta națiunii franceze, care se mărginesc pre lângă conservarea libertăției și integrității teritoriile și provoacă regimul că in contielegere cu cele latice poteri neutrale sa facă totu ce e cu potinția pentru finirea acestui resbelu condamnat de umanitate, civilizație și interesele comune europene.

Siedintă se încheie la 3/4 1 ora.

In siedintă din 24 Octobre se cetește și autentică mai întâi protocolul siedintei precedente. Presedintele anunță reportul comisiei spre controlarea datoriei de statu și totu-deodata bugetului. Se va tipări și impărtă. Deputatul br. I. Wesselényi cere unu concediu de 6 Septembri; i se incuviințează. Reprezentanții Dr. St. Paplovits și St. Makezinovits predau petiții, care se referă la liberarea deput. Miletics; se transpun comisionei petitionarie.

Ministrul de justiția Horvath face cestiunii cunoscute agendele (programul) dela discrisele ministeri, care au a se rezolvă de parlamentu.

K. Tisză presintă unu proiectu de conclusu prin care cas'a sa exprime ca de ore ce conservarea sigurăției și garantata numai prin o armata regulată, de care sa dispună numai monarhulu cu scirea ministerului magiaru insarcină cas'a regimului a propune camerei cătu mai currendu unu proiect de lege relativ la aceea.

Se decide a se tipări acestu proiectu de conclusu și a se pune pre Lunea viitoră la ordinea dilei.

Cronică resbelului.

O telegramă din 22 Octombrie ne anunță autentică ca Anglia a suatu oficialu beligerantilor încheierea cuui armistițiu, pentru convocarea adunării naționale franceze. Regimul austro-magiaru s'a alaturat pre lângă pasii Angliei.

O depesă oficialu din Berlinu cu datul 22 Octombrie anunță ca: 12 batalioane cu 40 tunuri au facut ieri din fortul Mont Valérien o ieșire și ca fura respinsă după o luptă de 3 ore. Versailles întregu a fostu alarmat; francesii perdura 100 prizonieri; și 2 tunuri perderea noastră proporțională.

Altă depesă a ministerului cu datul Tours, 22 Octombrie spune ca: In 14 l. c. a facutu marșialu Bazaine o excursiune cu 80,000, a nimicitu 26. batalioane și 2 regimete de cavalerie și ca a ieșit prussianilor 193 vagone cu proviantu și munitiune. Trupele prussiane se schimbă de mai multe ori, din cauza că eră ostenite prin atacuri presecate. Bazaine tiene pre prussieni necontentu in miscare prin alarmare și bombardare.

Activitatea lui Garibaldi pre pamentul Franției a produs rezultate, căci după o telegramă cu datul Genua 23 Octombrie, elu a formatu deja cadrele armatei din Vogesi, primele trei brigade suntu formate, cea dintâi e sub comandă generalului Bosak, a douăa sub com. colonelului Morie, a treia sub Meuotti Garibaldi.

Intr'aceea se face din partea poterilor neutrăli incercări de a midiloci între beligeranți încheerea unui armistițiu. Anglia, după cum ne spune o telegramă cu datul Tours, 23 Octombrie

a propus Vineri aici cătu și în Berlinu preliminariile de negoziare. Negociarile pot avea rezultate bune.

Din România.

Cetim ca Joi în 1 Octobre v. se serbase cu mare solemnitate botezul fiicei Altetiei Sale domnitorului, seversinduse tain'a botezului după ritulu bisericii române prin mitropolitul primatul, asistendu și archierei și alti preoți, și cându se afundă în apa 21 salve de tunuri au anunțat seversirea botezului Altetiei Sale mica princesa „Maria”. Nasia sura A. Sn. regale principesa de Hohenzollern, prin. de Wied, de Bade nasc. Leuchtenberg, comites'a de Flandra, princ. Maria a Olandiei, fiindu reprezentate de metropolitul Moldovei și Sucevei. De atunci unu numeru mare de gratulatiuni primesc domnitorul atâtă din intru cătu și din afară. —

Facultatea de medicina se insinuiează cu 5 ani și cu deplina organizare. Dupa reportul minist. instr. publice Nr. 9359 și intarirea domnescă din 3 Oct. 1870, Nr. 1393. Iea, ca o facultate mai imbogățită pre universitatea româna, sia in eternu priintioasa!

Se escrisera și concursele pentru sintacsea gramaticei române și traducerea lui Iuliu Cesare de belo civili. Pentru gramatica se scrie premiul Zappa de 400 de galbeni, ier' pentru Iuliu Cesare 150 premiu Alecsandru Ioanu I., cum urmează:

„Ministerul instrucțiunii publice și al cultelor. Delegatiunea societății academice rom.

Premiul Zappa.

Conformu decisiunei luata de societate in siedintă sea din 13 Septembrie 1869, se publica concursulu pentru lucrarea partiei sintactice de gramatica limbii române, care va cuprinde:

1. O introducție, in care se voru stabili diversele relațiuni, in cari se potu pune concepte sp̄re anunțarea cugetarilor, stabilindu totudină data și terminologi'a sintactică cea mai bună ce s'ară puté dā după cele mai nōne lucrări grammaticali.

2. Venindu apoi la sintacsa speciale a limbii române, va desvolta in detaliu tōte modurile de expresiune a fia-care din relațiunile stabilite in introducție; cauțânduse pentru fia-care modu de expresiune exemplu numerosa, atâtă din limb'a popularia cătu și din cările noastre cele mai bune, vecchi și noi, producendo la fia-care relațiunile și idiotismii limbii și alaturându fia-care modu de expresiune cu cele analoga din alte limbî mai alesu romanesci, și cauțându pre de o parte se aléga pre cele mai corecte expresiuni, ier' pre de alta sa pună in vedere solatismii și frasele neadmisibili in limb'a nostra.

3. Va dā topic'a românesca, stabilindu pre de o parte, care este construcția nostra comună pre de altă arătându abaterile dela dens'a și ideile ce se esprimu prin aceste inversionsi.

Va dā regulile detaliate de ortografa, in cari sa se cuprinda și punctația.

5. Aru si de dorită că autorul să termine cu unu conspectu istoricu despre diversele faze, prin cari a trecută limb'a romana in sintactic'a ei; cauțându a trage din aceșta, că concluzioni, calitatile generali ale construcției limbii române.

Conditiunile concursului suntu:

- Marimea opului sa fia dela 20 cōle in susu, tiparite in octavu mare cu litere numite garmondu.
- terminulu pâna cându manuscrisele autorilor concurrenti au se fia trimise delegatiunei societăției este pâna la 15 iuliu 1871.
- Premiul este de 400 galbeni imperiali;
- Manuscrisele se ceru se fia scrisse curat, legibile și de mâna streina, ier' nu a autorului, formatulu 4 seu folio și paginatu.
- In fruntea manuscrisului va fi scrisa o devisa (motto) in ori care limbă și totu cu mâna streina.
- Pre lângă manuscrisu se da alaturata și o scrisore inchisa in plieu sigilatu, fără initialele autorului și adresata cătra societatea academică, purtându pre adres'a din afară și devisa manuscrisului, scrisa ieră-si de mâna streina. In intrula scrisorei autorului se va numi pre sine.

- Manuscrisele se voru censură și judecă prin secțiunea filologică, care va propune societăției in siedintă plenaria, premiera aceluia dintre operatele venite, care va merită premiul destinat pentru această lucrare.
- Manuscrisele nepremiate se voru pestră in archivele societăției pâna ce se voru reclamă de autorii loru, ale căror nume remânu necunoscute, fiindu ca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

Premiul Alecsandru Ioanu I.

Traducerea comentarielor de Bello Gallico impreuna cu carteia VIII, se va premia din fondul lui Alecsandru Ioanu I. cu 150 galbeni.

Conditiunile acestoi lucrări suntu:

Traducerea se va face intr'o limba românescă curată și și eleganta; cauțându-se a se reproduce calitățile originalului.

Se lasă in vederea autorului a sătăi intr'o prefatia calitatea aatorului in comparatiune cu alti istorici latini, cum și a dā in note critică diferențelor lectiuni asupr'a locurilor obscure ale tezutului.

Terminulu concursului, pâna cându manuscrisele au sa vina in cancelaria societății academice române, este 15 Iuliu 1871. Cele venite mai târziu nu se voru luă in consideratiune.

Manuscrisele se ceru se fia scrisse curat, legibile și cu mâna streina, ier' nu cu a autorului, formatulu 4 seu folio și paginatu.

In fruntea manuscrisului va fi scrisa o devisa (motto) in ori ce limbă și totu de mâna streina.

Prelângă manuscrise se va alătură și o scrisore inchisa in plieu, sigilata fără initialele autorului și adresata cătra societatea academică, purtându pre adres'a din afară și devisa manuscrisului scrisa ieră-si de mâna streina. In intrulu scrisorei autorului se va numi pre sine.

Manuscrisele se voru censură și judecă prin secțiunea filologică, care va propune societăției in siedintă plenaria premiera aceluia dintre operatele venite, care va merită premiul destinat pentru această lucrare.

Manuscrisele nepremiate se voru pestră in archivele societăției pâna ce se voru reclamă de autorii loru, ale căror nume remânu necunoscute, fiindu ca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

Presedinte A. Treb. Lăuriu.

„Mon.“ Secretarul gen. I. C. Macsimu.“

Latinitatea nu este francesismulu.

Marele principiu alu Latinității a fostu pusu in evidenția mai alesu prin victoriile rapide repurate de Prussi in contr'a Francesilor. Aceste victorii au inspirat unorū omeni însemnatii din ras'a latina, dorint'a de a vedea constituinduse pre nisice base mai solide, diversele Staturi latine, pentru că se pôta la unu momentu datu, opune o stavila puternica invaziunilor Germane. Acestu principiu este bunu, modulu insa prin care pôte sa fia realizat, difera fără multu de elucubratiunile unorū capete seci, care nu cera nimicu mai puinu de cătu concentrarea imediata a tuturorù sforcielor latine in mâna Franciei.

Acesta centralizare este puru și simplu o imposibilitate, și prin acēstă chiaru suntemu departe de rezultatele disastrouse pre care ea le aru produce, de căa prin impossibilu, amu imagina-o realizata. Desastrele centralizarei suntu visibile astadi in Francia, care de dōne lori se sbuciuma fără de resultatul sensibilu in bratiele de feru ale Prusiei, fără se pôta organiza o resistintia eficace. Caus'a este ca fortile individuale au fostu sdrobite, și astă-di cându poterea centrala lipsesc, patriotismul incontestabilu a poporului francesu nu pôte dā locu de cătu la incercări partiale de resistintia a căroru efecțu se pôte consideră că nul in contr'a puterilor concentrate a le Prussilor.

Latinitatea este compusa din mai multe state independente, din care cele multe au o existenția seculară. O lunga istoria de fapte gloriose in limitele naturale bine determinate, separa pre fie-care dintre densele; Fie-care din aceste staturi, are dreptulu a-si desfășură in viitoru fortile săle individuale in deplin'a independentia de tōte celelalte staturi neolatine. Ce ratiune aru si că Italia, se plece capulu seu incoronat cu trei mii de ani, de laore neperitore dinaintea Franciei, Rom'a nu este ea e rivala Parisului? Italia a datu lectiuni Spaniei,

Franciei și chiaru intregei Europe in evolu mediu, geniul seu nu este inferioru geniului francez. Span'a inca mai glorioșa, isi aduce aminte, căndu armele sele incingeau literalmente globul, Escurialulu a datu lectii Versaillai, si literatur'a spaniola este mam'a educatoare a literatur'e franceze. Dēca aceste dōne tieri suntu astazi cu unu gradu mai napoiate, ore nu este vin'a insusi a Franciei. Regii sei cei ambitiosi au insingerat de mai multe ori pamantul sacru alu Italiei și alu Spaniei pâna si Portugali'a conserva suveniri nesterse a le ambitionei loru nemasurate.

Dara, isolamentul in care este abandonata Francia de vecinele sele latine este bine meritato. Ore daca aceste state aru si alergat pentru a-si pune puterile loru in mâna Franciei, Francia nu aru si fostu cea d'anteiu care se abuseze de densele? Tōta lumea cunoște spiritul celu egoistu alu francesisilor, si dispretilu profundu care ei n'ntreau pâna mai eri in contr'a tuturorù nationelor si mai alesu acelorù latine. Aceasta presunție i-an impinsu in prapostia in care se afla astazi, căci de altfelu nu aru si declarat cu atât'a usiuratate resbelulu in contra germanilor, mai alesu după lectiunile dela Sadova. Francia eliberata prin concursulu nationelor neolatine, aru si fostu cea din-de din ca se abusese de suprematia căstigata si aru si cauțat cu că se le exploateze in avantajul seu propriu.

Cătu pentru noi români isolati in Orientu in mijlocu de rase nelatine, n'amu si culesu nici unu fructu din acēstă organizație viciosa a latinișmului, ba inca amu si perduțu. Le place pre multu unoră, a trompetă cuventul de panlatinismu, fără că sa găndescă ca acestui cuventu se respondă de pre alocurea pangermanismu si pașlavismu, cuvinte care nu suntu nicii cum de natura a place urechilor românilor. Sa simu români mai inten de cătu tōte, in tēră nostra si sa cauțam a ne salvă independentia nostra pre tierurile Danubiolui, fără a ne ocupă pre multu, cu destinul care le va plăcea se si-lu aléga staturile latine ale occidentului. Ele isi intielegu interesele de altfelu precum le intielegem noi, si puterea de a le indrepta spre mai bine daca suntu gresite, nu este nici de cum in mâna noastră.

Dupa „Secol.“

O epistola adresata duariului englesu „Daily Telegraph“ pre care o traduce „Monitorul“, spune ințre altele despre asediarea Metzului urmatorele:

Regretu de a avea a spune ea bōla si mai alesu tifosulu mergu crescendu aci.

Francesii, său ca li s'a urſu cu inactiunea loru, său ca facu după ordinile maresialului Bazaine, după care o copie gasita asupr'a unui prisonieru a căduțu in mâna noastră, si-a propusu de a neodihni pre prussiani prin atacuri continue in tōte direcțiunile. Pân'acum ne au atacat in întăriturele noastre si mai alesu Mercy-le-Haut. Déra acum s'a descoperit bateri despie cari noi n'avem nici o cunoștința, si ideia ca francesii nu prea mai au munitiuni este cu totulu falsia. Ei au demascat una numero ure care de tunuri, cari produc in totu momentul efectulu loru printre linile prussiane. Nu este indoieala ca maresielul Bazaine gasesc timpul lungu si cum soldatulu francesu susțere mai multu de urſu de cătu de ori ce, crede ca celu mai bunu mijlocu de a nimici acestu reu este de a'i tiené neincetatu ocupati.

O epistola adresata „Gazetă de Augsburg“ confirma ca estrea executata de maresialulu Bazaine in 28 Septembre, a occasionat perderi simtibile prussianilor: dōne companii din alu 10-lea batalionu de venatori au fostu tăiate si luate că prisoniere. Fără ajutoriulu unei baterii de artileria, totu batalionulu aru si avuto aceea-si sorte. Francesii se apropiaseră in tacere, asconsi in o padure si inconjuraseră fără veste batalionulu prussianu.

Unu raportu din cuartierulu-generale alu principelui regale, la Versailles, publicat in „Monitorul“ prussiana si purtându dat'a de 30 Septembre constata ca garnison'a din Parisu tiene mereu in neodihna pre impresuratori.

Mobilii Bretoni.

Eata ce s'a intemplat acum căte-vă dile pro inaltimile dela Châtillonu, dice „le Petit journal“ dela 28 Septembre:

„O batalione de gardi mobili bretoni asculta că lupt'a se începea.

„Acesti tineri nu mai vediusera nici odata fo-

calu. De odata gloriele prusiane incepura a siu-

ieră.

„Atunci trămbitiasiu, cu pelari a în-mâna, se

intorse către preotul bataljonei

— „Domnule rectore, i d se, crediu că venitul

momentului rugacunei.

„Toti se pusera în genunchie.

„Preotul singur remase in picioare, cu mânila

radicate.

— „Dômne, dîse densulu, sôrtea armelor e

in mâna ta. In acestu moment superioru î-ti re-

comendam sufletele noastre. Amino!

„Soldatii se radicara, și se audi comand'a:

„Focu! . . .

Cetim u „Pall-Mall-gazete“:

„Disperarea e mare in contr'a regelui Wilhelm și a aliatilor lui sei, și o lòia intitulata „Luptă“, publicata de d. Felix Pyat, a deschis o subscrip-

tione spre a se cumpera o pusca in onoarea celor

ce va ucide dintr'o lovitura pre regele.

„Figaro“ publica o scrisoare privitor la o compaia americana, gal'a a se formă, dêra guvernului aru dâ capitalul, cu misiune d'a ridica pre

d. Bismarck, mortu seu viu; de va fi suatu viu,

compaia cere privilegiul de alu pune intr'o co-

livie.

Cetim u diariul „Patria“ din Paris:

Cea ce trebuie Franciei e o voință militara

misca, pre care nimicu sa n'o oprășca și pre care

unicu sa n'o turbure, nici superiori, nici colegi,

nici comitate.

Elementala civila trebuie sa dispara cu totulu

in acestu mementu suprem; ti'eră nu vrea și nu

reclama de cătu soldali și generali.

Guvernul din Tours vîdă cum lucréza gu-

vernul din Parisu. Ore la Parisu nu generalele

Trochu e presiedinte alu consiliului, stapanu abso-

luto pre oraslu, pre populatiune că și pre armata?

Ore inaintea lui d. Jules Favre nu s'a plecatu in-

contestabila' autoritate de omu politiciu, d. Gambetta

stralucita' aprindere de tribuna, d. Garner-Pages

— vechiul colegu alu dñi Cremieux — suvenirile

unei intrege vietie de luptă și de probitate?

Au intielesu ei cei din Parisu, ca nu eramu — din ne-

fericire — in 1848 și ca unu jine colonelul aru

fice mai multu adi de cătu unu presiedinte alu

consiliului, de cătu venerabilele Dupont de l'Eure.

Imitat dêra voi, cei de la Tours, imitat int-

esemplu Parisului. Luati unu generale și, cu

cătu elu va fi mai june, mai energicu, mai ardinte

cu atât mai bine va fi.

Cine scie ce pote esi in acestu momentu din

capulu unui oficieru superioru, chiaru necunoscute.

Iată o anecdota din Russi'a, care arsta sub

o nouă facia prefensiunile prusiane:

In cea din urmă conferinta care ayu locu

intre principale Gortschakof și Bismarck, acëst'a

stracurase vorba ca venise timpulu, dupa pararea

sea, de a incetá sa se seversiasca, in relatiunile

diplomatiche, cu limb'a francesa. S'o spunem uci-

pentru accio din ceteriori cari din intempliere n'au

sei-o, ca de multu limb'a francese a fostu adop-

tata 1-o pentru că trebuia o limba comună și 2-o

pentru că limb'a francese e cea mai limpede și cea

mai putenu supusa la egivocatii.

Gortschakof respusce ca elu gasise stabilitu

acestu usu cându a intrat in cariera diplomatica

ca pentru densulu avea temeo s'o mantie și ca nu

vodea importanta d'a o schimbă, cea-ce in fondul

ei'ă totu un'a; apoi ca nici nu se gândia la

acëst'a inhiostimoo a situației situației

Dêra, dupa cătu-va timpu, primi de la Berlin

o lunga depesia in limb'a germana. Gortschak-

kof, dupa instigarea, se crede, a principelui moste-

nitoru response print' o depesia și mai lunga, in

limb'a rusă.

Bismarck, desarmat, fù nevoit u se intorce

iéru la limb'a francese.

Estrusu din apelulu dñi Félix Pyat, din care

reproducem u pumai o parte ce ne pare mai intere-

santa, din cauza lipsei de spaciu:

Catra fratii nostri de rasa latina.

Fratilor din Italia și Spania!

Ras'a, limb'a, dreptulu, tôte ne suntu comune,

pâna la sôrte, Sa ne sculamu! sa ne ajutam!

Cestinne de vietă, de moarte, pentru toti. Unire s'au peire! Ora e suprem. Astazi oru nici odata Italienilor, Spaniolilor și Francesilor, ce suntem noi in lume? Ras'a simtiemntul, ras'a sociala, principiul de egalitate de uniformitate umana colectivismulu in sensulu seu generalu și generosu, democratia.

Ce suntu ceialalli, acestei prussieni? Ras'a egoista ras'a calcului, principiul de individualitate de feudalitate, protestantismulu in sensulu seu particularu și particulariu, aristocratie.

Privilegiu s'au dreptu!

Resbelu săntu! Lumea fi-va ea a poporilor său a principilor? Scopulu e unu resbelu erociatul. Nu e vorba d'unu dumnedie mortu, e vorba de mantuirea genului omenescu.

Inimicului Franciei e alu vostru. Cine ne ataca pre noi ve amenintia pre voi! Daca cade frati', se clatina Spania și Italia. Prussia vrea să ne stergă de pre fat'a pamantului. Acëst'a nu e invasiune a nordului, e unu torinte de barbari, unu opu de exterminatiune! Fratilor de la Magenta și Trafalgaru, se ne ajutam!

Fii-vomu noi ore espropriati din Europa, omorâti cu totulu desbinati că Poloni'a, in nimică.

Vedeti unde e ras'a nostra și dreptulu ei in ora acëstă!

Noi amu perduto dejă marea! Se mai perdemu și pamantul! Veneti'a, Sevill'a și Marsilia, sunto ruine mai multu colonie! Italia nu e un'a! Spania e pucina! Francia nu mai e! Dora nu voimur sa perdemu chiaru și patria pamantulu, binele natalu, dreptulu d'a traî, d'a fi sub sôre?

Pangermanismulu vrea sa vîmicsca latinismulu. Elu domnesce dejă preste Francesi la Jersey, preste Spanoli la Gibraltar, preste Români la Bucuresci. Elu stapanea tota Italia; elu mergea sa stapanescă și Spania. Elu ocupa Francia și principii sei domnescu pretutindenea.

Belgia are de rege unu némtiu; Olanda unu némtiu; Russi'a, unu lior de némtiu; Anglia asemenea are o regina germană. Spania a fostu se aiba unu Hohenzollern. Cine scie déca nu lu va avé Francia. Se inventiamu nemtiesce s'au se impuscamu pre navalitori.

Vedeti numerul loru, poterea loru, scopulu loru. Noi cadem u se inaltja. Noi cadem, ei prelindu starea și averea nostra. Trebuie se le lasam u loru loculu, totu ce e scumpu omului, case, morminte, zidurile nostru, sôrtea nostra in ceriu și pre pamantu, dreptulu și patria nostra, scopulu nostru de umanitate, tôte dogmele revolutiunilor, și a civilisatiunei nostru!

O posta selbateca! Ei promit u Parisulu sôrmei pre patru dile.

Ei viu en unu pasu fatalu, cu o precisione astronomica, fl mândri, setosi nesatiabili, aci că in totu loculu, in sudu că in nordu, pretindiendo Francia, Oceanulu, marea baltica, slavii și celtici, pre toti i' inghitu ei!

Insa-si propriu loru Germania, ea va fi Prusisia. Partea va inghitie intregul.

La noi nu mai e imperatulu! Dusumanulu seu, e astazi aliatulu seu! . . .

Acëst'a e ur'a republicei, revolutiunei, acestei revolutiuni care l'a facut se fuga in 1848, — resunarea e ur'a regiloru că a lui dumnedie.

Sa ne ajutam! Acëst'a e legea naturei. Francia care a ajutato Italiei contra Germaniei la Magenta, Greciei contra Turciei la Navarin, Belgiei contra Olandilor la Anves și Americei contra Angliei la Boston, Francia, atât de generosa folia cu alti, in ore ce e tradata in ore de pericolu, striga cătra aceia pre cari i-a mantuitu ea: Ajudati-mi mie!

Fratilor, auditi strigatulu unui cetăianu francescu ce are onoarea d'a fi unu cetăianu de Barcelon'a dela 48, unu cetăianu de Rom'a dela 49, care in 13 lunii s'ia jerisitul dreptulu patriei și a patimitu 20 de ani esilu pentru a afirma dreptulu patriei altor'a! Ascultat o voce amicabila, o voce omenescă! Acëst'a nu e o pretentiu, o datorintă ce reclama ea; este interesulu, salutea ce proclama ea. E vorba de esistintă tutor'a!

Eu ve dicu: Acëst'a e mortea unei rase, finea unei civilisatiuni, a nostra, murindu cu noi. Glorios'a civilisatiune a lui Galilei și Garibaldi, a lui Juarez și a lui Cervantes, a lui Voltaire și Danton,

este astazi unu pietismu augustinu, unu cesarismu periculos.

Sculati-ve, dara toti că leu! Timpulu a so-

situ! Daca audisti, daca respundeti, daca Republica nostra triumfa, triunfa si-a vîstra!

Ras'a latina e mantuita, democratia victoriosa Europa, republiana, lumea salvata vietă pretu-

tindenea! Daca nu, atunci tôte 'su perdue! Acëst'a e contra-relatiune pretutindene, abolitiunea, estirpatiunea anului 1789 și a principelor sele: Liberta, egalitate, fraternitate! Acëst'a e restauratiunea universala? Italia disolvata predată regiloru sei mici și ducilor mari ai sei; Spania lăra-si va avea o regina denaturata. Daca Bourbonii reîntre in Parisu dupa prussii ingânsati, ei voru reîntră pretutindenea. Vieta ori moarte alegeti!

Bela Reuniunea sodalilor romani.

Sabiin 5 Octobre *) Ie i si alalta ieri avuram norocire de a vedea petrecându se dinaintea ochilor nostri dove intemplieri cari ni au causat u noile si cari trebuie sa causeze si-cărui romanu placere. Conformu unei invitari impartite de către unii membri ai Reuniunii la 7 1/2, sér'a eram in sala dela Imperatulu romanilor, unde se adonase unu publicu alesu si numerosu. Abia trecuta vre-o căteva minute preste timpulu amioitul si corulu Reuniunii incepù pies'a prima din urmatorul programu:

Programă
productiunei, ce se va face din partea reuniunei Sodalilor romani din Sabiu Sambata in 3 Octobre a. c. in Sal'a la „Imperatulu romanilor.“

1. Cantarea: „Nu te teme turma mica“ esecut de chorulu Reuniunii.

2. „Fantasie élégante“ pe fortepianu pentru 4 mâni de I. Leybach, esecut de Domnisiorele Anna Bolog'a și Marta Nedelcoviciu.

3. „La Melancholie“ de Hellmesberger, esecut pe violina de D. Traianu Costande si acompaniata pe pianu de D. C. Nedelcovici.

4. „Glasulu viitorului“ declm. de I. Necșia Pop'a.

5. „Cantare de siediatoria“ (Spinnlied) de Henry Lytoeff, esecut pe pianu prin D. C. Nedelcoviciu.

6. Cantarea „Frumosu e omul dömne“ esecutata de choru.

7. „Carnevalu de Bucuresci“ de F. Lorenzo esecut pe pianu de Disiora Anna Bolog'a.

8. „Fantasie Brilante“ din oper. Lucrecia Borgia de G. Bucciali esecut pe flauta de D. Isid. Blaga si acompaniata pe pianu de D. C. Nedelcovici.

9. „Limb'a romana“ declamata de M. Bolo'a.

10. „Marche nationale Maxicaine“ pe piano pentru 4 mâni de Henri Herz, esecut de Domnisiore Marta si Dom. C. Nedelcoviciu.

11. Cantarea: „Pe campia Turdei“ esecutata de choru.

Din acestu programu se vede ca pre lângă impregiurare, ca junii meseriasi se sustinu prin dezvoltare națională in cultură națională; ca inteligenția de toate clasele springesce cu caldura ori ce intreprindere, si alta impregiurare si adeca ca judele Domnisiore Anna Bolog'a si Marta Nedelcoviciu au fostu atât de insufletite de zelul loru naționalu incat au ilustrata cu activitatea loru productiunea cu multiamirea si celor deprinsii cu muzica clasica alesa. Ne pare reu ca nu suntem mai iniciati in maestria de a dâ recensuni esecutărilor musicali, pre piano pentru ca dupa judecat'a omilorlor de specialitate, sentint'a aru si la totu casulu favorabile.

Totu asiă trebuie sa dicem si despre dd. Costande, Nedelcoviciu si Blag'a. Celu dintâi ca arcoul alu doilea pre piano si al treilea cu flaut'a au delect

